

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ' אייר תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא כא | דף הכולל: יומא טו.
דף היומי בהלכה: מסימן תקפ"ו סעיף ו' עד אמצע סעיף ז' "ואם סתמו שלא במינו".
מוסר: שם עולם - ואל יאמר האדם' עד 'ועוד יש להתבונן'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יראת שמים עד 'ועתה הטה אזנך'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מעשה בעץ דקל ברחוב חבקוק 13 בבני ברק | "יהודי עוזר ליהודי" – ומה קורה כאשר גוי רואה זאת? | צדיק גוזר והרכבת עוצרת – סיפורי מופת על הדרך לקערסטיר | 2137

על אלה אני בוכיה

מתגוללים על הר קודשך

David Cohen/Flash90

דמעה // יעקב א. לוסטיגמן

אל הציון הקדוש, נגזזו מחלפות ראשיהם של חתני שמחת החלאקה במעמד צנוע ובלבבות שחוחים. ברגעים קשים אלו נזכרתי בווארט שהיה רגיל בפיו של הרבי זצ"ל בשם ה'יהודי הקדוש' מפרשיסחא זיע"א, על הכתוב "משפטי ה'... צדקו יחדיו", שמידתו של מלך בשר ודם שהוא מעניש כל אדם לפי חטאו, ואינו מתחשב בסובביו ואוהביו הסובלים מאותו עונש. אבל לא כן מידתו של הקב"ה, שאינו מביא את העונש על החייב, עד שכל אחד ואחד מהאוהבים ובני המשפחה וכל מי שיינוק או יצטרע מאותו עונש, יהיו חייבים בכך, וזהו 'צדקו יחדיו', שהצדק נעשה עם כל המעורבים בדבר ואף לא לאחד מהם נגרם צער שלא התחייב בו בגין מעשיו.

והרי האירועים במירון בליל ל"ג בעומר ציערו כל יהודי באשר הוא. כולם הצטרעו לשמע הבשורות הקשות, רבים מאוד נאלצו לשנות את התוכניות ולא יכלו לנסוע למירון כאשר השתוקקו, רבים כבר היו על אם הדרך ונאלצו לשוב על עקבותיהם, רבים היו בהר מירון ונאלצו להתמודד עם הכאוס ששרר בהר.

לילות האמבולנסים ורכבי הביטחון החרידו בליל ל"ג בעומר את אזור הצפון, ונשמעו ביתר שאת בעיר הקודש צפת, בה קבעתי את משכני לסוף השבוע החולף, לרגל שמחת החלאקה לבני יקירי. הלב פרפר מאימה עם כל הבזק נוסף של ה'צ'קלקות' האדומות של רכבי ההצלה, והיו רבים כאלו, רבים מספור. מבעד לחשכה העבותה המכסה את העמק שבין צפת ומירון, צפינו באורות האדומים המטפסים במהירות במעלה הר מירון, ומנגד באלו היורדים ויוצאים ממירון לבתי החולים בצפון, כשהם מלאים בפצועים ובהרוגים רח"ל.

הדיווחים החלו לטפף באיטיות, השמועות הלכו ונעשו יותר ויותר קודרות, המספרים החלו להיערם, והלב ממאן להאמין. ביום שישי אחרי שהתאמצנו לפנות מעט מן העצב שבלב להכניס במקומו שמחה של מצווה בחגיגת החלאקה, החלו לזלוג גם שמותיהם של ההרוגים והפצועים, בהם גם שמות מוכרים למרבה הצער. וכך, בקירוב הלב ובריחוק מקום, בעיר הקודש צפת, בחצר בית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זיע"א, המשקיפה

המבוהלים והמאושרים שמצאו את בניהם בריאים ושלמים, לא לפני שחיגו כל הלילה ללא הפסקה לטלפונים שלא היו זמינים בגלל קריסת קווי התקשורת באזור?
 מה המשמעות של כל זה? שכל אחד ואחד מאתנו, ללא יוצא מן הכלל נידון בדין שמים ויצא חייב לעבור את מנת הצער שבאה עליו.
 האם לא הגיע הזמן שנביט כל אחד פנימה, את תוך עמקי לבבו, וננסה לחשב את דרכינו ולחקור את מעשינו, עד שנוכל אולי להבין בשל מי ובשל מה הסער הגדול הזה, כדי שלא יהיה הדם שנשפך על הר הקודש, כדם שנשפך חלילה לשווא.

ומי מדבר בכלל על המשפחות השכולות! כל כך הרבה משפחות שספגו מכה מוחצת שלא תירפא לעד!
 העיניים דומעות רק מהמחשבה על הכמות הנוראה של היתומים שנותרו ללא אב ואם!
 הלב מתפלץ לנוכח הידיעה שעשרות אלמנות איבדו את כל עולמן באותו רגע קטסטרופלי שבו אירעה המפולת האנושית המחרידה.
 אבו ואימהות ששכלו את בניהם באותו רגע נורא, רגע שלא מוש מלבבם כל ימי חייהם.
 ומה עם הפצועים שעדיין נלחמים על חייהם? מה עם ההורים

על דא ועל הא

אחרי תפילת מעריב עם הסידור הספרדי היה מרן הגרש"ז זי"ע ממש מאושר. הוא אמר לרב ברזילאי בהתרגשות: "איזה אוצר! רק בשביל זה היה כדאי לבא מירושלים!" שאל אותו: מה ראית?

דמעה // יעקב א. לוסטיגמן

אדם רוצה שהוא רק יתחיל לפתוח את הגמרא והשמחה כבר תהיה על הכריכה. רבותי, זה לא הולך! אומר ר' חיים. הגוי חושב שהוא רק יתגייר ומיד הוא יהיה שמח, ודאי שזה נכון, אבל שמחה שלימה ואמיתית - בא תחכה, תעבוד קצת, או אז תראה איך שתשמח.

סיפר לי הרה"ג ר' יצחק לוינשטיין זצ"ל: הוא לימד בישיבת ברכת אפרים הקטנה, והוא שאל פעם את מרן הרה"י זיע"א שיש בחורים שאין להם חשק ללמוד, איך עושים שיהיה חשק ללמוד? אמר לו הרה"י, תדע לך, תורה כתוב שהיא משמחת, משיבת נפש ומאירת עיניים. אין יוצא מן הכלל. רק מה, בפעם הראשונה שלומדים יש הרבה קושיות, ועד שמתחילים להבין את הגמרא לוקח הרבה פעמים. צריך לחזור עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם.

אבל יש בחורים שמתעצלים מלחזור, וממילא הם נשארים רק עם הרושם הראשוני שכל הגמרות מבלבלות עם קושיות ותירוצים, והם שומעים ראשונים ואחרונים והם לא מבינים מה רוצים מהחיים שלהם, אז באמת אין להם חיים מאושרים והם גם צודקים בזה! תחנך אותם לחזור על הגמרא. הם יחזרו כמה וכמה פעמים, הכל יהיה מסודר להם בראש, ואז הם יתחילו להנות כמו כולם. זה הרי בידיים שלהם! אמר מרן הרה"י, תרגיל אותם לחזרות. חוזרים, נהנים, יודעים, ומאושרים!

(גיליון ארחות חיים)

סיפר הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א: שמעת מרהב ברזילאי בנו של ראש ישיבת 'משכן שמעון' זצ"ל בשיכון ו': היו פעמים בודדות שהגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך היה צריך ללמוד מבלי שיפריעו לו, אז הוא היה מגיע לבני ברק לשיבת משכן שמעון שזו ישיבה ספרדית, וגם לא מכירים אותו שם (זה לא היה מצב שכולם מכירים כמו היום) ואף אחד לא יחשוד בו שהוא שם. ובשהותו שם, הוא לא הסכים לעשות שום דבר חריג, לא מניין לבד, ואפילו לא סידור אשכנזי. תביאו לי סידור ספרדי שלא ידעו כלום. אחרי תפילת מעריב עם הסידור הספרדי הוא היה ממש מאושר ואמר לרב ברזילאי בהתרגשות: איזה אוצר! רק בשביל זה היה כדאי לבא מירושלים, איזה אוצר היה בסידור שהבאת לי! שאל אותו, מה ראית?

אמר, אצל הספרדים מוסיפים מילה אחת, "ונשמח ונעלו בדברי תלמוד תורתך". ונעלו! אה! איזה רכוש זה".

אבל גם אצל הספרדים הרכוש הזה נמצא רק בלילה, משא"כ ביום לא מזכירים כלום על שמחה, למה?

מסביר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: משום שאחרי שלומדים כל היום אפשר לשמוח בתורה בלילה. אין דבר כזה להתחיל ללמוד וישר לשמוח, קודם כל תעבוד! תעמול! אחרת זה כמו פועל שמגיע לעבודה וישר מתחיל לאכול ארוחת בוקר... ארוחת בוקר זה לא העבודה שלך, זה תעשה בבית, פה תעבוד!

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

ר' משה נחרד מאוד. הרי כל פרנסתו תלויה באותם מוזבילים. ניסו העובדים להתקשר לכל חברות ההובלה, אך בזה אחר זה קיבלו מכולם 'לא' באל"ף רבתי. עד שאחד העובדים העלה רעיון...

"יהודי עוזר ליהודי" - ומה קורה כאשר גוי רואה זאת?

ואכן, נהג המשאית הסתובב מסקוטלנד ונסע דרך ארוכה של כמה שעות עד שהגיע למקום מחסני החברה של ר' משה, והוריד שם את הסחורה. ואותו שליח חב"ד עמד בהבטחתו ופירסם ברבים את החסד הגדול שגמל לו בעת דחקו.

עבר זמן קצר, והנה החלו השלטונות להערים קשיים על אותם המביאים סחורה ממדינות אחרות לבריטניה, מאחר שפרשו מ'האיחוד האירופי'. ובערב פורים הודיעו כולם פה אחד, שמהיום ואילך למשך חודש תמים אינם מביאים כל מיני סחורה לבריטניה. נחרד ר' משה עד מאוד, כי כל פרנסתו תלויה באותם מוזבילים. ניסו העובדים להתקשר לכל חברות ההובלה, אך בזה אחר זה קיבלו מכולם 'לא' באל"ף רבתי... ולא ידע ר' משה מה לעשות, עד שאחד העובדים העלה רעיון, שאולי יפנו אל הנהגה הגוי אשר הביא הנה את הסחורה מסקוטלנד. אך אחרים מבין העובדים של ר"מ, ענו בשחוק - הרי אותו גוי אינו אלא שכיר אצל בעליו. אך ר' משה אמר: ננסה, ויבוא הנס מכל מקום.

פנו אל הנהג, והוא הפנה אותם אל ה'בוס' שלו, וכאן אירע הנס: כי הגם שה'בוס' אינו אלא נכרי וגוי, מ"מ מאחר שעדיין לא נרגע מהתפעלותו מהנהגת 'יהודי עוזר ליהודי' (שהרי הוא אשר הורה לנהגו לעשות את הדרך מסקוטלנד ללונדון), נרתם לעזרתו ומצא דרך עקלתון להכניס את הסחורה של ר' משה לתוככי בריטניה, ושלחו שמונה משאיות גדושות ומלאות ב'טוב הארץ'. וסיים ר' משה: אני חשבת כשהסכמתי לקבל את הסחורה שאני עושה לו טובה, אך לא עבר זמן הרבה ונוכחתי לראות שעשיתי טובה לעצמי.

(באר הפרשה)

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מהרה"ח ר' משה פעלדמאן שליט"א, איתן מושבו בעיר הבירה לונדון, אשר בבעלותו חברה הנקראת 'גלובל גרופ' המשוקת ומוכרת דברי מאכל קפואים, וכך הוה:

לפני כחודשיים, התקשר אליו איש שהציג עצמו כשליח חב"ד בסקוטלנד, וגולל לפניו מסכת פרנסתו בשנה האחרונה, כי מאז פרוץ הנגף לפני כשנה התמוטט מקור פרנסתו ואינו רואה ברכה במשלח ידיו, ומדי כמה שבועות הוא מנסה עסק אחר. ועתה ניסה את מזלו בקניית גבינה קפואה לרוב, והזמין סחורה מפולין (שם מייצרים אותה) בשווי מאות אלפי פונט.

והנה 'בשעה טובה ומוצלחת' הגיעה עתה הסחורה, אך דא עקא שלא ידע שחייבים להזמין מראש מקום אצל בעלי הפריזיערס (מקפיאים) הגדולים, ומה יעשה עתה כשהמשאית עומדת על יד ביתו, והפועלים רוצים לקיים מצות 'פריקה' ולהסתלק מהמקום, ומאיך אם יפרוק את הסחורה בחצר ביתו אזי 'וחם השמש ונמס', וכל כספי ההשקעה (שלווה מאחרים) ירדו לטמיון. על כן, בלית ברירה מבקש הוא מר' משה, אף שהוא 'מתחרה' שלו, שיואיל בטובו ויתן לו רשות להניח את כל סחורתו בפריזיער שלו.

ענה לו ר' משה: "בשמחה רבה ובחפץ לב אפנה לך מקום". שאלו האיש: ו'מה יקר חסדו'?

ענה ר' משה: "אפילו לא פרוטה אחת אדרוש ממך, אך דבר אחד אבקש ממך: בבית העסק שלי עובדים כ-40-30 נכריים, תספר להם שהסכמתי לשמור עבורך את סחורתך אפילו שאנחנו מתחרים, כי יהודי עוזר ליהודי, ובכך יתקדש שמו הגדול בין גויי הארצות".

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרקר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

כשהגיע האברך לביתו אחזתו תדהמה: ליד הדלת המתינה לו מכונת כביסה טובה וחדשה מפירמה ידועה ומשובחת, ולצידה עומדת רעייתו המאושרת. "מהיכן נחתה לכאן המכונה?" - שאל בפליאה

ישועת ה' כהרף עין - מעשה שהיה

לו מכונת כביסה טובה וחדשה מפירמה ידועה ומשובחת, ולצידה נוות ביתו בחיך רחב, ממתינה לו. מיד ביקש האברך לדעת מה זה ועל מה זה, מהי הדרך בה בחר הקב"ה למלא משאלות לבו בדבר ישועה ורחמים, וזה היה מעשה המכונה כפי שסיפרה לו רעייתו: משאית קטנה חלפה ברחוב וממנה ירד איש ממחר, בידו דף ובפיו בקשה - "היכן רחוב הורדים?" כמובן שהאשה הראתה לו מיד כיצד עליו לנסוע אל מבוקשו, ותוך כדי כך שמה לב, שבמשאיתו מכונת כביסה רבות. מסתבר, שהלה היה משווק מכונות כביסה. שאלה אותו אפוא: "אולי במקרה יש לך איזו מכונה ישנה יד שניה למכור לנו בזול?" והאיש ענה: "לא, אני מתעסק בשיווק ובהובלת מכונות חדשות"... וביקש לפנות לדרכו. אחרי רגע של הרהור, פתאום סב על עקביו ואמר: "את יודעת מה? באמתחתי מכונת כביסה חדשה עם הניילונים, שהבוקר הסבלים בטעות נתנו בה שריטה הגונה ואיני יכול למוכרה עוד. קחי אותה, אין לי מה לעשות איתה, אני משווק רק מכונות חדשות, מכונה כזו אף אחד לא יקנה ממני, שיהיה לכם לבריאות"... ישועת ה' כהרף עין!

(גיליון ממשנתה של תורה, בשלח תשע"ד)

וכי תאמרו מה נאכל... וצוית את ברכתי (ויקרא כה כ-כא)
מעשה שהיה באחת הקהילות בדרום הארץ וסופר ע"י בעל המעשה: אברך עול ימים הגיע לביתו הקט ועיניו חשכו: מכונת הכביסה היקרה נתקלקלה והושבתה כליל. ניסה בכח ובכה, אך מהר מאוד הביין: המכונה לא תעבוד יותר. עליו למצוא מכונה חלופית.

חולף יום, חולפים יומיים והאברך מקווה, אולי ימצא, אולי תבוא מציאה לידו איזו מכונה יד-שניה, אולי יצליח לקנות משהו בזול. עובר שבוע תמים, והוא לא מוצא כלום, אין בידו די מעות כדי לקנות מכונה חדשה, ערימת הכביסה הולכת וגובהת, ערימת הבגדים המכובסים הולכת ונעלמת, ומיודענו - כולו דאגה: מה יהיה? בצר לו פנה אל ה' בתפילת מנחה המסוגלת, ביקש ממעמקי ליבו וציפה לישועה. בלב כבד סר האברך לבית המדרש, ללימוד סדר ב' ברציפות, לולי תורתך שעשועי... עם סיום הסדר פנה לכיוון ביתו, אפוף מחשבות: 'כיצד אוכל לשמח את אשתי... אולי אקח הלואה, אולי אתיעץ עם ראש הכולל...' עד שגמר בליבו: 'ישועת ה' כהרף עין'.

כשהגיע האברך לביתו, אחזתו תדהמה: ליד דלת ביתו המתינה

קול העם

ברחוב חבקוק 13 בבני ברק, לצד הבניין, יש שני עצי דקל. אחד גבוה ונאה, והשני גזע קטן. הפלא הוא, שאותו גזע קטן היה עד לפני שנה עץ רב פירות שהצל על כל הסביבה. ומעשה שהיה כך היה...

כשבורא העצים מתערב, לא צריך גנן

בלי לראות נפש חיה, החליטה לפעול. היא התקשרה לעיריה ושאלה אם יוכלו לשלוח גנן שיגזום את העץ, אבל נענתה בשלילה. אף אחד מהאנשים שדיברה איתם לא התכוון לעשות דבר מה בענין. בצר לה פנתה אל בורא העצים בכבודו ובעצמו והתפללה אליו שיסדר לה נוף נקי מול העיניים, שתוכל לראות את המדרכה ואת האנשים המהלכים עליה, ויקל הדבר על בדידותה הקשה. מעומק

בניסן תש"פ הוכרז מצב חירום בארץ בעקבות הקורונה. אנשים התכנסו בבתיהם, והמבוגרים במיוחד. ברח' חבקוק 13 ישבה אשה מבוגרת ליד החלון. היא הרגישה בודדה, לא היתה לה כל אפשרות לצאת החוצה, והיא חשבה שלפחות תוכל להתבונן בנעשה ברחוב, אלא שלמול חלונה נפרש במלוא הדרו עץ דקל שהסתיר את כל הנוף. גם עד אז הפריע לה הדבר, אבל היא לא עשתה דבר בעניין. עכשיו, כשהיה עליה לשבת בבית יום אחר יום

הלב היא ביקשה, באמונה גדולה התחננה, והקב"ה שמע לה. עברו שבועיים מאז שהתחילה להתפלל על זה, והנה נשמטו הענפים. העץ נרקב כולו והענפים פשוט נפלו לארץ. הנוף התגלה פלאים ללא מגע יד אדם, ולאשה היתה הרווחה. רק לאחרונה, לאחר שהעץ נרקב לגמרי, חתכו את העץ והשאירו רק גזע קטן.

ר' יצחק מבני ברק מספר לי: הלכתי במיוחד לראות את העצים הללו, וראיתי במו עיני עץ גבוה ונאה, ובסמוך לו גזע קטן. צילמתי את העצים למוזכרת, להראות ולהזכיר שמי שברא את כל העולם יכול גם לשנות מהבריאה כאשר יעלה רצון מלפניו. (גיליון השגחה פרטית)

יהלומים מגדולי ישראל

כשהתקרבה הרכבת לקערעסטיר, שמע ר' מנדל כרוז בהול יוצא מפי הנהג: "בדרא קערעסטיר" ("בדרא" הוא שמה של הכניסה לקערעסטיר). הוא שאל אותו לפשר הדבר, הרי לא בכל תחנה הוא מכריז את שם העיר, ובוודאי לא בבהלה כזאת...

צדיק גוזר והרכבת עוצרת

מניחים משהו על פסי הרכבת כדי לעצרה, אבל כשבדקו, לא מצאו שם מאומה. אז הגיעו למסקנה שיש לצדיק יד בדבר, ונכנעו לבקשתו לקבוע שם תחנה. עדותו של קטר הרכבת

הרה"ח ר' מנדל רובין ז"ל סיפר, שבשנת תש"ל נסע ברכבת לציונו של הצדיק בקערעסטיר, והנה כשהתקרבה הרכבת לקערעסטיר, שמע כרוז בהול יוצא מפי הנהג: "בדרא קערעסטיר" ("בדרא" הוא שמה של הכניסה לקערעסטיר). שאל את הנהג לפשר הדבר, הן לא בכל תחנה הוא מכריז את שם העיר הקרובה, ובוודאי לא בבהלה כזאת.

אמר לו הנהג: "הרואה כמה שנים אני עובד כאן? אני עוד שירתתי כקטר כשהצדיק מקערעסטיר עדיין היה חי (להזכיר, הוא נסתלק בשנת תרפ"ה). אני זוכר איך פעם הרכבת עצרה ליד קערעסטיר ולא יכלה להמשיך. כל מי שהיה צריך לרדת בתחנה כבר ירד, אך הרכבת עדיין ממאנת לנוע. בליט ברירה ירדו כל הנוסעים מהרכבת והמתינו לרכבת אחרת שתבוא במקומה. לפתע ראיתי מישהו מנמנם על מקומו. שאלתי: לאן אתה צריך. אמר לי: לקערעסטיר. אמרתי לו: אנו בקערעסטיר, אתה יכול לרדת. האיש ירד, ומיד חזרה הרכבת לפעול..."

הקטר הגוי סיים את סיפורו ואמר: "וכי צריך אני שהרכבת תיתקע שוב?! לכן כל פעם שאני עוצר בקערעסטיר, אני מכריז שכל מי שצריך לרדת שיירד".

הצדיק עוצר את הרכבת עוד היה מעשה ביהודי שהיה אצל הצדיק מקערעסטיר ונחפז לחזור לביתו. עמד מוכן ליד הצדיק עם קוויטל ופדיון, אך הצדיק נתנמנם. האיש נלחץ בלבו משום שרצה להספיק את הרכבת הבאה, וזמנו היה דחוק ביותר.

לפתע ננער הצדיק ואמר: "מורי ורבי הרה"ק רבי צבי מליסקא זיע"א היה בכוחו לעצור את הרכבת לכמה זמן שהיה חפץ. אף לי יש בכוח לעוצרה עכ"פ לעשר או חמש עשרה מינוטין [דקות].

סיפר הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א:

מפורסם היה הרה"ק מקערעסטיר זי"ע בסעודות המלוה מלכה שהיה עורך כיד המלך, אשר היו מתחילות בחצות ליל, משום שרק עם יציאת השבת היו מתחילים בהכנות לקראתה, ואף היו שוחטים אז עופות ובהמות לכבוד המשתתפים, והיו האנשים באים עם הרכבת מכל הכפרים והעיירות להשתתף עמו בסעודתו דוד מלכא משיחא.

סיפרו עדים נאמנים שזכו להשתתף באותן סעודות, שבתחילה היה להם קושי גדול בדבר, כי הרכבת לא היתה עוצרת בקערעסטיר שהיתה נחשבת כעיירה קטנה, אלא ממשיכה בנסיעה עד לאוהעל, שם היתה עוצרת, ומשם היו צריכים לחזור כברת דרך בעגלה.

באו אלו אל הצדיק, וביקשו ממנו שיפנה אל המושכים בחוטים ויבקש מהם להוסיף תחנה ליד קערעסטיר כדי שהרכבת תעצור שם. פנה הצדיק אל אחד מעובדי הרכבת והעביר לו את הבקשה.

הצטחק האיש באמרו: הלא גם בערים הגדולות מקערעסטיר אין הרכבת עוצרת, כך שאם אפנה עם הבקשה אל ועדת הרכבת העליונה, יצחקו עלי ועל בקשתי. אולם הצדיק לא הרפה וביקש ממנו שינסה להשתדל בשביל כך. האיש אכן פנה עם הבקשה אל ועדת הרכבת, וכפי שציפה שיהיה, כך היה. הם צחקו עליו ושלחו אותו בבושת פנים...

ימות השבוע חלפו עברו, הגיע מוצאי שבת, הרכבת נסעה כהרגלה בדרך העוברת את קערעסטיר. ומה גדול היה הפלא שכיון שהגיעה לקערעסטיר, היא נעצרה על מקומה מבלי יכולת להמשיך בנסיעתה. עובדי הרכבת התחילו לחקור ולדרוש כדי למצוא את מקור התקלה, וביני לביני ירדו כל החסידים מהרכבת ונכנסו במרוצה לקערעסטיר.

עבר שבוע ושוב חזר המאורע על עצמו. כך חזר הדבר שבוע אחרי שבוע, עד שהנהלת הרכבת התחילה לחשוש שהיהודים

צריכה להיות אז הרחק מקרעסטיר, עומדת שם תקועה. הוא עלה עליה והרכבת פתחה בנסיעתה.

(הביניני)

הצדיק לקח את הקוויטל והפדיון ושלח את החסיד לחיים ולשלום.

כשהגיע החסיד לתחנת הרכבת, ראה שהרכבת, שכבר היתה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

השכן לא משלם ועד בית כבר מספר חדשים - האם מותר לפרסם את שמו בלוח המודעות בבניין?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

וכותב החפץ חיים - "ומה מאוד יש לזהר שלא להורות לעצמו היתר תכף בעניינים אלו, עד שיתבונן היטב מתחילה אם נשלמו בו הפרטים הנ"ל, דאי לא הכי עלול מאוד שיעבור על ידי זה לאו גמור דרכילות".

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מובא כאן נידון בעניין ועד בית בבניין משותף, המבקש לפרסם בלוח המודעות שאחד השכנים אינו משלם את חובו לוועד הבית במשך זמן. דעת הגר"ש אלישיב שלאחר שהתרה בשכנים על כך מותר, ואין בזה משום לשון הרע והלבנת פנים. ומביא לכך ראיה מהגמרא בכתובות שמכריזים ברבים על מי שאינו זן את ילדיו שהוא אכזרי כעורב. גם דעת הגר"ח קנייבסקי שמותר לספר על מי שאינו משלם, אך הוסיף שעל המספר להתכוון לטובה. אך דעת הגר"נ קרליץ, שכשהדבר אפשרי אין לפרסם את שמו של אותו שכן אלא רק לכתוב את שמותיהם של מי שכבר שילמו, ומתוך כך ייודע מי לא שילם.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ט סעיפים ז-ח-ט), ממשיך רבנו ה'חפץ חיים' לעסוק באופנים בהם מותר לספר דבר רכילות, ובתנאים המרובים והזהירות הגדולה הנדרשים לכך.

האם מותר לספר לאדם שפלוני גזלו או הזיקו? מנקודת מבט אנושית רגילה שלא על פי תורה, היה אדם אומר - 'בוודאי שמותר, ואפילו חובה!'... אולם התורה מציבה בפנינו רשימת תנאים ארוכה: שהדבר יהיה ברור מעבר לכל ספק, שהמספר יצמד לעובדות כהווייתן ללא כל הוספות; שהמספר יתכוון לתועלת - ושתהיה אכן תועלת בפועל להשבת הגזלה מסיפור הדברים; שאי אפשר יהיה להחזיר לנגזל או לניזק את רכושו באופן אחר; שלאותו פלוני לא ייגרם מכך הפסד ורעה מעבר למה שהיה מגיע לו בדין תורה; והתנאי הנוסף - שהמספר יוכיח תחילה את המזיק או הגזלן, ורק אם לא שמע לתוכחתו יכול לספר.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

אם עמדו צפופים כיצד השתחוו רווחים?

יומא דף כא

עומדין צפופין, ומשתחווים רווחים

ומשתחווים רווחים (אבות ה'-ה'); כאשר "עומדים" - כשכל אחד "עומד" זקוף לעצמו, כיחיד בפני עצמו, אזי "צפופים" - צפוף לכל אחד, הוא חש שהשני דוחקו, וכאילו אין לו מקום. אך כאשר "משתחווים" - כשכל אחד כורע, מתכופף, מרכין עצמו לזולתו, אזי "רווחים" - לפתע לכולם יש מקום, וברוח. צרות המקום, הצפיפות המעיקה, כל אלו נביעתן מקטנות אמונה, ומאי התחשבות ואי רצון לדאגה אמיתית לזולת הנברא בצלם אלוקים.

(ופריו מתוק בראשית כד כה)

תלמיד חריף היה בישיבת חכמי לובלין, בשם יודל ברלינר. עינים תוססות לו, ומוח שריפה, אינו יודע מנוחה ופיו לא פסיק מגירסא. מתנועע ורץ אנה ואנה. אדם מניחו לומד בקרן זוית זו, וכעבור רגע מוצאו בקרן זוית אחרת, הכל מרוב תסיסה ומרץ. פעם אמר לו הרב מלובלין זצ"ל: "מגיע לך 'מי שפרע', יודל, מפני שאינך 'עומד בדיבורו' אלא רץ ממקום למקום..." הגיעו הדברים אל הגאון מקוז'יגלוב רבי צבי אריה פרומר זצ"ל שכיהן פאר כר"מ בישיבת יחל ישראל, אמר: "עתה הבנתי מדוע בעזרה היו עומדים צפופים ומשתחווים רווחים. כי בשעה שלא השתחוו, הסתובבו האנשים אנה ואנה מרוב דביקות, נתקלו איש ברעהו ורבתה הצפיפות..."

(ע"פ ניצוצי אור המאיר)

אומרת הגמרא במסכת סנהדרין (כ.): 'שקר החן' - זה דורו של משה ויהושע, 'והבל היופי' - זה דורו של חזקיה, 'יראת ה' היא תתהלל' - זה דורו של רבי יהודה ברבי אילעאי. אמרו עליו על רבי יהודה ברבי אילעאי, שהיו ששה תלמידים מתכסין בטלית אחת ועוסקין בתורה.

והנה, בפשטות לומדים, שהמעלה של דורו של רבי יהודה ברבי אילעאי היתה בזה שלמדו תורה מתוך הדחק, וכמו שפירש רש"י עניים היו, ואף על פי כן ישבו והגו בתורת ה'.

אמנם הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר מאמר ל"ו), מבאר את הגמרא בהיבט נוסף: עלינו להבין, כיצד שיך ששה תלמידים יתכסו בכיסוי אחד, הלא זה נשמע כבלתי אפשרי?!

אלא, שאם כל אחד מושך את הטלית לעצמו - אכן לעולם לא יצליחו להתכסות. ומה היה סוד מעלתם של דורו של רבי יהודה? - שכל אחד דאג לטובת השני; כל אחד משך את הטלית, אך לא לעצמו, אלא לכסות את זולתו, וממילא יכולים היו גם ששה להתכסות בטלית אחד.

הן אמרו חז"ל בסנהדרין (ז). שכאשר האהבה גדולה, די במקום צר כרוחב החרב, אך כשאהבה אינה גדולה, אז אף מקום של שישים אמות אינו מספיק.

ובספר 'מנחה שלוחה' כתב שניתן למצוא רעיון זה, בדרך דרש, במאמר חז"ל, שבמקדש היו ישראל עומדים צפופים,

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח

בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

תקיעה שהתחלפה באמצע מקול עבה לקול דק - האם היא כשרה?

Daivd Cohen/FLASH90

כך שהתקיעה תהיה בקול ישר וחלק מתחילתה ועד סופה, אין זה אלא הידור מצוה וחומר בעלמא, אבל אין זה מן הדין. ואכן, היו מגדולי ישראל שלא הקפידו על כך, והכשירו את התקיעה אף באופן שהתקיעה התחלפה לקול אחר ולאחר מכן התחלפה בחזרה לקול הראשון, והתקיעה נשמעת בקול 'עולה ויורד'.

[שו"ע תקפו, ו, ומשנ"ב כה; ביאורים ומוספים דרשו, 35]

חכמינו ז"ל אמרו: "כל הקולות כשרים בשופר". והיינו, בין אם קולו צלול, ובין אם קולו צרוד; בין אם קולו עבה מאוד, ובין אם קולו דק מאוד. ואם באמצע התקיעה התחלף הקול מעבה לדק, או מצלול לצרוד, וכדומה - הרי זו תקיעה כשרה. ולמרות שידוע כי היה אחד מגדולי ישראל שהקפיד מאוד על

מדוע נהגו שלא לתקוע בשופר נקוב אף כשהנקב אינו פוסל את השופר?

Yonatan Sindel/Flash90

וכל זה מן הדין, אבל כבר נהגו ישראל שלא לתקוע כי אם בשופר שלם, ורבים בודקים את שלמותו על ידי עירווי מים לתוכו, כדי לוודא שאין בו נקב נסתר. ויש שהסמיך לכך את מאמר חכמינו ז"ל (על שופר נקוב הפסול מן הדין): "מה שופרו של הקדוש ברוך הוא שלם, אף שופר של ראש השנה יהא שלם".

[שו"ע תקפו, ז, משנ"ב כז-כח, שעה"צ נו, וביה"ל ד"ה אף, וד"ה שאין; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

שופר שיש בו נקב, וקולו נותר צלול ולא נפגם מחמת הנקב, מותר לכתחילה לתקוע בו בראש השנה. ואם הקול נפגם מחמת הנקב - לדעת השולחן ערוך, מותר לתקוע בו; ולדעת הרמ"א, אין לתקוע בו אלא כשאין שופר אחר בהישג יד.

ואם השופר ניקב לרוב רוחבו, במקום שבו לא נותר טפח (8-10 ס"מ, לשיטות השונות) מקצה הנקב ועד לפה הצר של השופר; או שישנם נקבים על פני רוב אורכו - לכל הדעות אסור לתקוע בו.

איזה חומר נחשב כ'מין השופר' לענין סתימת נקב בשופר?

Yonatan Sindel/Flash90

שופר כשר נחשב כמין השופר. ויש אומרים, שרק חומר העשוי ממין שופר זה, וכגון שגם השופר וגם חומר הסתימה עשויים מקרן של איל - נחשב כמין השופר; אבל חומר העשוי ממין שופר אחר, למרות שהוא כשר, וכגון שהנקב בשופר של איל, וחומר הסתימה עשוי מקרן של עז - אינו נחשב כמין השופר; ויש שהסתפקו בדבר.

[שו"ע תקפו, ז; ביאורים ומוספים דרשו, 36]

שופר שניקב, וסתמו את הנקב - אם הנקב הוא רק במיעוט אורך השופר, וקול השופר אינו שונה ממה שהיה לפני שניקב, והסתימה נעשתה בחומר העשוי ממין השופר - הריהו כשר לכל הדעות, (ראה תקציר למחר).

ונחלקו ראשונים, מה נקרא 'מין השופר': יש אומרים שכל חומר העשוי ממין שופר, אף אם מדובר בשופר פסול, וכגון קרן הצבי, נחשב כמין השופר; ורק זפת ושעווה, וכדומה, אינם נחשבים ממין השופר. אולם, יש אומרים, שרק חומר העשוי ממין

* חפץ ששימש כ'תקרובת' עבודה זרה, אסור בהנאה; אך ישנם אופנים של תקרובת שאוסרים את החפץ רק כאשר דרך עבודתה של עבודה זרה זו היא באופן זה של תקרובת.
* מן התורה, נדר אינו חל אלא על דבר 'שיש בו ממש', כלומר, שאדם אוסר עליו חפץ מסוים; בין אם אוסר אותו לענין הנאה ממנו, ובין אם אוסר אותו לענין עשיית מעשה מסוים בחפץ.
* מותר לקיים מצוה בחפץ האסור בהנאה. אולם, האוסר על עצמו בנדר הנאה משופר, אסור לתקוע בו בעצמו, כיון שיש כאלו הנהנים מכך שהם תוקעים בשופר, והנאה זו אינה של מצוה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע נוהגים בזמננו ללבוש בגדי שבת ב'שבת חזון'?

בגדי שבת כרגיל. ויש שנהגו ללבוש בשבת זו בגד אחד של חול. והטעם שנהגו להקל בדבר, הוא כדי שלא להראות אבילות בשבת בפרהסיא; ויש שהוסיף לבאר, שבדורות הקדמונים לא חששו לכך, משום שההבדל בזמנם בין בגדי חול לבגדי השבת לא היה גדול כבזמננו, כך שלא היתה זו אבילות הניכרת בפרהסיא.

[שו"ע תקנא, א, ומשנ"ב ו; וראה עוד שם; ביאורים ומוספים דרשו, 5 ע"8]

לדעת הרמ"א, מראש חודש אב ועד לאחר תשעה באב, אסור ללבוש בגדי שבת. ואף בשבת שלפני תשעה באב, הנקראת 'שבת חזון', אסור ללבושם. אולם, בשבת שאינה סמוכה לתשעה באב - שחל בה ראש חודש אב או ב' באב - מותר ללבוש בגדי שבת, אך לא חדשים או מגוהצים.

והמנהג למעשה ברוב קהילות ישראל, ללבוש אף בשבת חזון

הלוח היומי

כ"א באייר | רבי מאיר ב"ר שלמה בראנדסדודפער זצ"ל בעל 'קנה בשם'

יארצייט:

תקע"א: רבי ישעי' יעקב הלוי ב"ר יהודה לייב מאלעסק זצ"ל בעל 'וחרב פיפיות'
תקצ"ח: רבי מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי, זצ"ל, המגיד מטשערנוביל
תרמ"ב: רבי אנשיל ב"ר משה שמואל ניימאן זצ"ל אב"ד ווייטצען
תרע"ד: רבי יצחק אייזיק הלוי רבינוביץ זצ"ל בעל הדורות הראשונים
תש"א: רבי יצחק ב"ר יוסף לייפער מבארשא זצ"ל
תשמ"ג: רבי יוסף ב"ר שמחה בונם וולטו זצ"ל
תשס"ט: רבי מאיר ב"ר שלמה בראנדסדודפער זצ"ל בעל 'קנה בשם'

כיצד ינהג בעל תוקע שיוצא לו קול צרוד בתקיעות? | האם מותר לתקוע בשופר שיש בו נקב? | וכיצד סותמים נקב שבשופר?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות ראש השנה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה' [משנ"ב חלק ו', סימן תקפ"ז סעיף ו']

קולות השופר

כל הקולות כשרים בשופר, בין אם יוצא קול דק, ובין אם יוצא קול עבה, ואם הבעל תוקע מתחיל לתקוע בשופר, ובהתחלה יוצא לו קול עבה, ובאמצע משתנה לקול דק, וכן להפך, שיטת המהר"ל דיסקין להקפיד, שהשופר יהיה אותו קול מתחילתו לסופו, ויתכן שהחשש שלו היה, שאם הקול משתנה, זה כבר נהפך להיות חשש של 'שברים', ולא תקיעה, ומובא כאן בהערה למשנה ברורה מהדורת 'דרשו', שהרבה מגדולי ישראל לא הקפידו על כך, משום שכל הקולות כשרים בשופר ואפילו אם הקול משתנה באמצע, וצריך הבעל תוקע לדעת, שכאשר הוא מתחיל לתקוע ויוצא לו קול צרוד, שימשיך באותו קול עד הסוף ולא ינסה לשנות אותו, כי ברגע שהוא מנסה לשנות אותו, כגון להגביה או להנמיך, או לעשות קול יותר טוב, לפעמים זה עלול להיות גרוע יותר.

תקיעה בשופר שיש בו נקב

שופר שיש בו נקב ולא סתמו אותו, אפילו שנשתנה קולו מחמת הנקב, השופר כשר, ויש שיטה החולקת וסוברת, שבאופן כזה השופר פסול, ומוסיף המשנה ברורה, שאם הקול נשאר אותו קול בדיוק גם כשיש בו נקב, גם לשיטה הזאת השופר כשר, אבל אנחנו מקפידים שלא יהיה שום נקב בשופר, ולכן, ממלאים אותו במים כדי לבדוק האם הוא אטום לגמרי, אבל זה לא מעיקר הדין, שהרי מעיקר הדין, גם אם יש בו איזה שהוא נקב, אם קולו לא משתנה מחמת הנקב, התקיעה בו כשירה, וכן"ל, ומובא כאן בהערה בשם שו"ת 'שבט הלוי', שמביא אסמכתא למנהג שלנו שאנו נוהגים שהשופר יהיה סתום לגמרי ללא שום נקב, על פי מה שכתוב בנביא זכריה, 'וה' אלקים בשופר יתקע', מה שופר של הקב"ה שלם, אף שופר של ראש השנה יהיה שלם, אבל זה הידור בעלמא.

אופני סתימת נקב שבשופר

שופר שיש בו נקב והחליט לסתום אותו, וגרם לעצמו בעיה בכך שסתם אותו שלא במינו, אף על פי שזה לא מעכב את התקיעה כיוון שחזר הקול שלו כמו שהיה בהתחלה, בכל זאת השופר פסול (ומבואר במשנה ברורה, שיותר טוב שלא היה סתום אותו, כי אין בזה חיסרון לפי שיטת השולחן ערוך) וסתימה שלא במינו, מובא כאן בהערה, שיש בזה נידון בראשונים, יש שיטת הראשונים הסוברת, שכל מיני השופר נחשבים מינו של השופר, ואפילו כאשר מדובר בשופרות שפסולים לתקיעת שופר, בכל זאת זה נקרא מינו של השופר אלא אם כן הוא סתם את זה בזפת ושעווה, שהם דברים שאינם קשורים לשופר, שזה נקרא שלא במינו, ומובא כאן צד נוסף, שסתימה שלא במינו הכוונה היא, לסתום במיני שופר הפסולים לתקיעת שופר, כגון מיני שופר של פרה, או של שאר בעלי חיים שפסולים לתקיעת שופר, ואם סתם את נקב השופר במין של השופר, אם נשאר רובו של השופר שלם, והנקבים שנסתמו לא עיכבו את התקיעה, אלא חזר קולו של השופר להיות כמו שהיה לפני שניקב, כשר, ואם חסר אחד מג' התנאים, פסול, כלומר, לפי השיטה הראשונה המובאת בשולחן ערוך, אדם שסתם את הנקב שבשופר, כדי שהשופר יהיה כשר צריך ג' תנאים:

- א. יסתום אותו במינו של השופר.
- ב. שישאר רובו של השופר שלא היה בו נקב.
- ג. חזר קולו להיות כמו שהיה.

ובשעת הדחק כשאין לו שופר אחר אלא רק את השופר שהוא סתם, כאן אפשר לסמוך על השיטה החולקת על השיטה הראשונה, וסוברת, שאם נתקיימו שני תנאים, דהיינו, שהסתימה במינו של השופר, וכן רובו של השופר נשאר שלם, אפילו אם לא חזר קולו כמו שהיה לפני הנקב, כשר, וכן יש להכשיר אם סתם אותו שלא במינו, רק צריך שישתייר רובו, ושחזר קולו להיות כמו בהתחלה לפני הנקב.

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ל"ה לעומר

יארצייט הרה"ק רבי מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי - המגיד מטשרנוביל

מה עושים כשרואים דבר מגונה בשני?

המגיד מטשרנוביל ז"ע כתב: העיקר הוא התחברות ואהבת חברים, שלא לראות בחבירו שום מידה רעה, וכשיראה יתלה בעצמו שיש בו מה שראה בחבירו או כולו או מקצתו, ולא לחינם הראה לו הקב"ה, אלא כדי שישוב בתשובה על זה ויכניע לבבו הערל. (ליקוטי תורה להמגיד מטשרנוביל - אזהרות ב)

אם ראינו אצל אדם מסוים מידה מגונה או מעשה שאינו הגון, נשתדל להתבונן היכן אנו נגועים במידה זו, ולראות כיצד נוכל לתקנה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il